

Åtvidabergs
kommun

VERKSAMHETSPLAN 18/19 FÖR SANDTAGETS FÖRSKOLA

Barn- och utbildningsförvaltningen
Åtvidabergs kommun
2018

1. Inledning

Det systematiska kvalitetsarbetet inom barn-och ungdomsförvaltningen bygger på ett samarbete mellan huvudman samt förskolechefer och rektorer. Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet ska genomsyras av transparens - där ett samarbete inom hela förvaltningen skapar underlag för att tillsammans utveckla verksamheten med stöd av varandra. Verksamhetsplanen ska tydliggöra vår väg framåt, mot vårt mål att skapa den bästa förskolan/skolan för Åtvidabergs barn och unga

Verksamhetsplanen innehåller dels en analys över vårt nuläge, dels vilka mål vi har och vad vi kommer att göra för att uppnå målen. Verksamheten följs upp och utvärderas kontinuerligt under läsåret i syfte att nå ett önskat ideal och möta avvikelser tidigt. Slutsatser kring varje verksamhet skapar underlag för verksamhetsplanen. Rektor/förskolechef har det övergripande ansvaret för verksamheten på den egna skolan/förskolan. Genom verksamhetsplanen - som bygger på kvalitativa analyser och slutsatser - får skollledning underlag för beslut. Verksamhetsplanen processas med egen personalgrupp och är förankrat på alla nivåer, samt är tillgänglig för elever/barn samt i mötet med vårdnadshavare.

2. Vision

Åtvidabergs förskolor och skolor ska ge våra barn och ungdomar en bra start i livet och vara en självklar aktör i utvecklingen av ett Åtvidaberg med framåtanda. Vi utvecklar människor som är väl förberedda att hantera livet och ständigt vill lära mer.

3. Mission

Skolans uppdrag styrs av nationella styrdokument och lagar. Utgångspunkten är alla barn och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Vi vill ge så många barn och ungdomar som möjligt de bästa förutsättningarna att utvecklas och lyckas under skoltiden – och i framtiden.

4. Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet med utgångspunkt i verksamhetsplanen, utgår från skolverkets utvecklingshjul som modell. Förvaltningen använder sig av detta utvecklingshjul som ett verktyg för systematiskt kvalitetsarbete. Varje enhet analyserar ett nuläge kontinuerligt mot ett ideal-som ger ett underlag för nästa steg. Alla mål och aktiviteter skall alltid ha som fokus att sträva mot idealläget - - med eleven i centrum. Verksamhetsplanen beskriver enhetens actions.

Innehåll

1. INLEDNING	2
2. VISION	2
3. MISSION	3
4. SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	3
5. UTGÅNGSLÄGE 17/18	5
ÖVERGRIPANDE MÅL OCH PRIORITERADE OMRÅDEN 17/18	6
5.1 ÖVERGRIPANDE MÅL	6
VERKSAMHETSMÅL FÖR 18/19	6
<i>Förskola</i>	6
• <i>Bästa möjliga lärande</i>	6
• <i>Nöjda elever och föräldrar</i>	7
• <i>Engagerad och kompetent personal</i>	7
PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR VERKSAMHETSÅRET 18/19 BLIR UTIFRÅN DETTA:	8
6. FÖRSKOLA OCH HEM	8
7. NORMER OCH VÄRDEN	10
8. Utveckling och lärande	12
9. Barns inflytande	18
10. ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN	20
11. Uppföljning, utvärdering och utveckling	22
12. FÖRSKOLECHEFENS ANSVAR	25

5. Utgångsläge 17/18

Sandtagets förskola består av sju avdelningar med öppettider 06:00-18:30. Förskolan är belägen i centrala Åtvidaberg och har centralorten som upptagningsområde. Antalet barn inskrivna vt.18 var 117 stycken varav 15 stycken med annat modersmål där 5 olika språk är representerade. På avdelningarna med äldre barn, 3-5 år, är det 17-22 barn per avdelning beroende på personalstat och om det finns barn med särskilda behov. På avdelningarna för de yngre barnen, 1-3 år, är det 12-15 barn. På förskolan arbetar 8 förskollärare och 12 barnskötare. Förskolan är en ombyggd lågstadieskola med en stor utegård med fantastiska möjligheter för lärmiljöer ute. Omkringliggande bostadsområde består av både villabebyggelse och hyresfastigheter.

Sandtagets förskola har profileringen Äventyrspedagogik som innebär en helhetssyn där den personliga utvecklingen går hand i hand med gruppens utveckling. Pedagogikens tre huvudsyften är barnens kunskaper och värden, det enskilda barnet som individ och barnens förmåga att kommunicera och interagera i grupp.

Varje avdelning är ett arbetslag med pedagogiskt ansvar. Avdelningarna samarbetar även med varandra två och två eller tre i så kallade skepp. Avdelningarna är placerade med en avdelning för äldre barn och en avdelning för de yngre bredvid varandra.

Varje arbetslag ingår i en reflektionsgrupp som träffas en gång/vecka. Det finns även ansvarsgrupper för Äventyrspedagogiken. En grupp för det pedagogiska arbetet för de yngre barnen och en grupp för de äldre barnen där en representant från varje avdelning ingår. Det som diskuteras i

grupperna tas tillbaka till avdelningarnas träffar för reflektion samt följs upp på personalmöten och arbetsplatsträffar. Alla förskollärare ingår också i en utvecklingsgrupp som leds av förskolechef och bitr. förskolechef som träffas en gång/månad. Där träffas förskollärare från varje förskola i centralorten.

Övergripande mål och prioriterade områden 17/18

5.1 Övergripande mål

Våra barn ska erbjudas en god miljö för utveckling och lärande.

Verksamhetsmål för 18/19

Förskola

- Vi ska utveckla formerna för reflektion och pedagogisk dokumentation
 - Vi ska utveckla formerna för att dokumentera och följa upp barns lärande och förändrade kunnande i relation till de nationella målen.
 - Vi ska tydliggöra undervisningen i förskolan och förskollärares ansvar för denna undervisning.
-
- Bästa möjliga lärande

Under läsåret 17/18 har Sandtagets förskola fortsatt sitt arbete med att synliggöra profileringen mot Äventyrspedagogik där man har ett övergripande tema inom Hållbar utveckling. Dokumentationsarbetet kring barns förändrade kunnande har utvecklats för att ge en bättre bild av vilket lärande som sker i verksamheten men för att barnen ska ha ett reellt inflytande på sitt lärande behöver former för att ta till vara på barnens förkunskaper utvecklas.

Förslag till revidering av Förskolans läroplan presenterades under våren 2018. Det innebär att läroplanen med största sannolikhet blir reviderad under 2019. I det nya förslaget finns begreppen utbildning och undervisning inskrivna. Under

kommande läsår blir ett utvecklingsområde att tydliggöra och förankra dessa begrepp såväl i verksamheten som hos vårdnadshavarna.

För att våra barn ska få bästa möjliga lärande startar Barn och utbildningsförvaltningen till hösten ett 3-årigt projekt, #Tillsammans-med elevens lärande i fokus, där vi utgår från ett 1-19 perspektiv och ett kollegialt lärande.

- Nöjda elever och föräldrar

På Sandtagets förskola vill vi att alla barn, vårdnadshavare och personal ska känna sig välkomna, få ett respektfullt bemötande och känna trygghet och tillit. Alla är lika värda och ska respekteras för den man är. Kommunens brukarenkät som genomfördes under våren 2018 visar att vårdnadshavare på Sandtagets förskola känner en hög nöjdhet med förskolan och upplever att deras barn trivs på förskolan men ett något lägre resultat gällande upplevelsen av barnens inflytande på verksamheten. Varje år genomför också pedagogerna intervjuer med barnen för att säkerställa att barnens inflytande kring sin trivsel tas tillvara. Dessa intervjuer visar att barnen överlag är nöjda och trivs på sin förskola men barnens upplevelse av inflytande var inte tydlig. Vi behöver fokusera på barnens inflytande och deras upplevelse av trivsel under kommande läsår. Resultatet från barnintervjuerna dokumenteras i likabehandlingsplanen och är en samlad pedagogisk bedömning utifrån barnens svar.

- Engagerad och kompetent personal

På Sandtagets förskola finns många engagerade och kompetenta pedagoger. Under läsåret 17/18 påbörjades ett arbete inom IKT då det var ett av våra förbättringsområden. Detta arbete måste fortsätta under läsåret 18/19 så IKT blir ett naturligt verktyg i det pedagogiska arbetet. Medarbetarenkäten visar att det finns ett utvecklingsområde för att identifiera vilken kompetensutveckling som personalen efterfrågar. Detta resultat stämmer inte överens med resultat

från medarbetarsamtalen vilket gör att en analys av vad detta står för behöver göras ihop med personalen.

Barn och utbildningsförvaltningens satsning på ett 3-årigt projekt för högre måluppfyllelse innebär att vi behöver se den röda tråden i hela skolväsendet. För att en förändring ska ske på riktigt är en förutsättning att vi gör detta tillsammans där det kollegiala lärandet sätts i fokus.

Prioriterade områden för verksamhetsåret 18/19 blir utifrån detta:

Utifrån dessa analyser blir en samlad bild att fokusområden för Sandtagets förskola 18/19 blir:

- Utveckla formerna för reflektion och pedagogisk dokumentation
- Utveckla formerna för att dokumentera och följa upp barns lärande och förändrade kunskaper i relation till de nationella målen.
- Tydliggöra undervisningen i förskolan och förskollärarens ansvar för denna undervisning.
- Lärande för hållbar utveckling
- Säkra barns inflytande

6. Förskola och hem

Resultatet från kommunens enkät till vårdnadshavarna visar ett högre resultat i nöjdhet och trivsel jämfört med föregående år. Då antalet svar däremot var något lägre än förra året har vi haft det med oss när vi analyserat svaren. De frågor vi såg förra året var att vi behövde fokusera på tydlig information på utvecklingssamtalen och vårdnadshavares möjlighet till delaktighet och inflytande. Här ser vi att resultatet för tydlig information på utvecklingssamtalen är likvärdigt med föregående år vilket indikerar att vårt underlag för likvärdiga utvecklingssamtal behöver fortsätta implementeras för att få full effekt. När det gäller vårdnadshavares delaktighet och

inflytande ser vi att föräldrarådet som vi har skapat har blivit ytterligare en möjlighet för vårdnadshavare att vara delaktiga i verksamheten.

En fråga som var något lägre i årets enkät var:

Jag upplever att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan.

Vi tog upp denna fråga under vårens utvecklingsgrupp där vi tillsammans hade en dialog kring vad som är barns inflytande i förskolan. Hur kan barnen påverka verksamheten? Vilken möjlighet har barnen att påverka sitt eget lärande? Hur tänker vårdnadshavarna att inflytande för barnen ser ut hos oss? Tydliggör vi för barnen när de har inflytande och påverkar sin vardag? Utifrån denna dialog kom vi fram till att verksamheten behöver se över när under läsåret vi planerar in utvecklingssamtalen. Vårdnadshavarens och barnets möjlighet att påverka verksamheten minskar då samtalen ofta genomförs den månad barnet fyller år eller på våren strax före avslut inför semester. Sker samtalen i början av ett nytt läsår finns möjlighet till påverkan och delaktighet i verksamheten på ett annat sätt för både vårdnadshavare och barn. Tidigare utvecklingssamtal hjälper oss att få reda på vårdnadshavarnas erfarenheter och kunskap om barnet när det gäller barnets trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan. Det blir ett samtal av både vårdnadshavare och personal där man blickar framåt mot hur vi på bästa sätt kan forma verksamheten utifrån varje enskilt barn. Samtalet blir ingen rapportering eller avstämning kring saker som redan har hänt, utan handlar främst om möjligheter och utveckling. Vi kan också på så sätt säkerställa att de flesta vårdnadshavare har haft utvecklingssamtalet inför utskicket av kommunens enkät.

Strategier

a) Utveckla framåtsyftande utvecklingssamtal

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla framåtsyftande utvecklingssamtal		

1. Tidigarelägga utvecklingssamtalen under läsåret.	Förskolechef	Hösten 2018
2. I utvecklingsgruppen skapa ett underlag där utvecklingssamtalet blir framåtsyftande.	Förskolechef, pedagoger	Hösten 2018
3. Följa upp underlaget för utvecklingssamtalet i utvecklingsgruppen och i arbetslagen.	Förskolechef och pedagoger	Under UG och reflektioner hösten 2018

7. Normer och värden

Vid starten av läsåret uppdaterar varje arbetslag sin verksamhet som ligger till grund för allt arbete i verksamheten. Där beskriver man konkret om förhållningssätt och vilken värdegrund förskolan vilar på. Här framgår också syfte och mål för aktiviteter och vardagssituationer i förskolan. Både barn och vårdnadshavare introduceras i dokumentet vid inskolning. Det övergripande arbetet med normer och värden utvärderas och analyseras i arbetslaget i maj varje år. Då sker en analys av den kartläggning som varje avdelning gör utifrån observationer i barngruppen, reflektioner i arbetslaget, barnintervjuer och föräldraenkät. Detta dokumenteras i likabehandlingsplanen. Årets utvärdering visar ett bra resultat för vårdnadshavares upplevelse av arbetet inom normer och värden där i synnerhet punkten om upplevelsen av att flickor och pojkar ges samma förutsättningar är högt. Detta tror vi beror på att lek och lärmiljöerna är könsneutrala och skapade för att passa alla individer. I äventyren som barnen upplever inom Äventyrspedagogiken utgår man också alltid från att alla är lika värda och att alla är lika viktiga för att klara uppdraget. Tillsammans klarar man allt. Intervjuerna med barnen visade att barnen trivs överlag och att obehag vid toalettbesök som tidigare varit ett bekymmer har blivit betydligt bättre. Arbetet med röda och gröna lappar som barnen hänger upp på dörrrens handtag för att visa om det är upptaget eller inte är

implementerat och används nu kontinuerligt och konsekvent. Det som kom fram i årets intervjuer av barnen och genom observationer från personalen är att det förekommer ett grovt språkbruk mellan barnen. Åtgärden inför läsåret 18/19 är att man vid uppstart påbörjar ett gemensamt kamrattema för hela förskolan. Det första äventyret kommer att handla om social kompetens.

Utifrån personalenkät, reflektioner i arbetslaget och medarbetarsamtal blir även resultatet att varje arbetslag måste säkerställa att både grundverksamheten och likabehandlingsplanen blir ett levande dokument som följs upp på reflektioner och personalmöten. Det behöver finnas en tydlighet kring implementering av dokumenten för ny personal och varje arbetslag måste ha en samsyn kring barnsyn och förhållningssätt i verksamheten. Under föregående läsår påbörjades ett arbete med pedagogiskt förhållningssätt där vi ser att vi inte lyckades genomföra de aktiviteter vi hade satt upp som mål utan det är ett arbete som fortsätter även under kommande läsår.

Strategier

a) Utveckla arbetet med barns sociala kompetens

b) Utveckla pedagogiskt förhållningssätt.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla arbetet med barns sociala kompetens		
1. Starta gemensamt kamrattema.	Pedagoger	Pågående under läsåret
Aktivitet	Ansvarig	Klardatum

b) Utveckla pedagogiskt förhållningssätt.		
1. Att arbeta med frågeställningar i arbetslagen kring "att leva som vi lär".	Förskolechef och pedagoger.	Pågående under läsåret.
2. Arbeta med olika Case kring förhållningssätt i arbetslaget på arbetslagsträffar	Förskolechef och pedagoger	På APT läsåret 18/19.

8. Utveckling och lärande

Äventyrspedagogiken bygger på lust att lära med hjälp av fantasi och känsla. Man använder sig av sagoäventyr som har en koppling till det tema eller projekt som utgår från de verksamhetsmål man satt upp och styrs av barnens intresse och nyfikenhet. Sagoäventyr är spännande med konkreta upplevelser som engagerar barnens känslor. Sagan leder till olika uppdrag som barnen ska klara av där alla är betydelsefulla.

Som övergripande tema har Sandtag Hållbar utveckling. Delmålen för 17/18 har varit:

- Återvinning
- Kompostering
- Källsortering
- Lärandemiljö inne och ute

Genom observationer ser personalen att barnen visat ett stort intresse för såväl återvinning som källsortering. Man har använt sig av två olika material för att väcka barnens nyfikenhet. Ett material är små figurer som kallas för sopsamlarmonster. De olika figurerna står för olika delar i sopsorteringen. De fångade barnens intresse för sortering och återvinning på ett lustfyllt sätt. Det andra materialet man använt sig av är genom UR:s program om "Barr och Pinne". Även detta är två figurer som vägleder barnen hur man tar hand om vår miljö för både människor och djur. Genom båda dessa material utvecklar barnen intresse och förståelse för

naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra. De utvecklar sin förmåga att arbeta med de estetiska ämnena som att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen har skapat konstverk genom att återanvända mycket återvinningsmaterial som t.ex. mjölkkartonger, toarullar m.m. Barnen har blivit mycket miljömedvetna. De påpekar om någon slänger skräpet fel vid sorteringen och vid skogspromenader ser de skräp och uppmärksammar det överallt.

Genom ett antal föräldrar och genom föräldrarådet har personalen på förskolan fått höra hur barnen påpekar för föräldrarna när det ligger skräp i naturen och att barnen sopsorterar hemma. En del barn har även fått sina föräldrar att gå på "skräppromenader". Barnen gör också reflektioner kring vad som händer med djuren och naturen vid nedskräpning. Förhoppningen från personalen var att barnen skulle bli "sopsamlarpoliser" både på förskolan och i hemmet. Detta engagemang är över våra förväntningar.

Arbetet med dessa delmål har även gjort att barnen kan återberätta vissa delar från avsnitt/upplevelser utan att personalen vägleder dem. Vid samtal reflekterar barnen och berättar om sina tankar. Deras ordförråd har ökat och de har lärt sig ord och vad de står för som återvinna, sortera, panik och kompost. Detta arbetssätt gynnar språkutvecklingen. Genom att engagera barnen i vår miljö har förskolan möjlighet att i tidig ålder väcka barnens intresse för miljöfrågor. Det stora planerade sagoäventyret inom

Äventyrspedagogiken handlade även det om sopsortering för att synliggöra delmålen även i profileringen. Där hjälpte barnen alla djur och figurer att sortera skräp, (plast, papper, metall och kartong). Pedagogerna använder sig själva som verktyg i sagoäventyren där de gestaltar figurer för att få barnen känna lust till lärandet. Äventyren ger stor effekt på barnen då de är delaktiga och att allt sker ute i skogen "på riktigt".

Äventyrspedagogiken är ett ypperligt verktyg för lärande i de estetiska ämnena då teater, drama och skapande är en förutsättning.

Även från föräldrar efterfrågas fler äventyr då de hör barnen berätta om allt som händer i sagoskogen hemma. Vi har fått

stor positiv respons genom föräldrarådet vilket även enkäten visar då resultatet är bättre än förra året i området utveckling och lärande.

Sopsorteringsstationer infördes under läsåret på avdelningarna samt att man har en större sortering ute på gården i sophuset dit barnen går med pedagogerna för att sortera upp det man samlat på avdelningarna.

Barnen har en ökad kunskap om hur man sopsorterar men behöver få en kunskap om vad som händer efter sortering med materialet och hur vi kan återanvända det vi slänger.

Dokumentationer kring arbetet sitter uppe på väggarna. De äldre barnen reflekterar över dokumentationerna både med varandra och pedagogerna. På så sätt tydliggör man både skriftspråket samt tar till vara på barnens tankar och funderingar. Detta ger också tillfälle att se hur barnen har skapat förståelse för det verksamheten har arbetat med i barngruppen. Utifrån dessa observationer och dokumentationer blir delmålen för läsåret 18/19:

- Återanvändning av skapande material
- Barns inflytande

Förskolan kommer också fortsätta det påbörjade arbetet med kompostering då barnen har efterfrågat figuren "Kompostina" som var på besök på förskolan och pratade med barnen.

Under våren 2018 har små kompostlådor köpts in till avdelningarna. Tankar finns att fortsätta med en stor gemensam kompost ute på gården.

Under året har Sandtagets förskola haft ett samarbete med Trygghetsboendet i kommunen. Pedagoger från förskolan har tillsammans med en grupp barn hälsat på äldreboendet där de umgåtts och gjort olika aktiviteter ihop med de äldre.

Trygghetsboendet blev i sin tur inbjudna till förskolan för att delta vid Lucia i verksamheten. Utvärdering gjordes ihop med personal från äldreomsorgen under våren 2018 och en fortsatt planering för kommande läsår 2018/2019 ska ske under början av hösten 2019. Samarbetet ses som ett led i arbetet med hållbar utveckling och går hand i hand med Åtvidabergs Hållbarhetsprogram där en av fem hållbarhetsfaktorer är "Ett tryggt och robust samhälle". Ett av delmålen är att:

“Kommunen ska inom sin organisation och tillsammans med andra aktörer anordna aktiviteter som bidrar till att människor möts över generationer och kulturer.”

I arbetet med svenska språket och andra modersmål har verksamheten använt sig av lärplattan för barn med just annat modersmål genom att de haft möjlighet att höra ord och sånger på sitt modersmål. Barnen söker själva aktivt upp de sånger eller sagor de vill lyssna på i sitt modersmål. Personalen tycker att de kan se att självkänslan hos de barnen har ökat. Barnen får sätta ord på att det är ”deras språk”. Genom kommunens bibliotek har man även skaffat barnböcker med dubbel textning, både svenska och andra modersmål. Det finns också ett påbörjat arbetssätt med ”tema resväska”. Det innebär att personalen presenterar ett land i taget. Resväskan innehåller t.ex. bilder, föremål, flagga, lärplattan med sånger, sagor, ord på det språket.

Vi har haft workshop i utvecklingsgruppen där vi delgett varandra kollegialt för arbetet med synliggörandet av andra modersmål. Ny mapp med tips på hur man kan arbeta i verksamheten med dessa frågor finns tillgänglig så all personal kan komma åt den. Resultatet i enkäten för personalen i denna punkt har höjts något till detta år även om siffran fortfarande är låg. I dialog med personalen kom vi fram till att ett medvetande kring ämnet har hjälpt till att få ökad förståelse för vad man kan göra i verksamheten men att det finns mer att utveckla. Ingen ny skattning i BRUK har hunnits med under våren vilket gör att skattningen får göras under läsåret 18/19 för att få reda på vilka delar vi behöver fokusera mer på under läsåret.

Förskolan har också arbetat med IKT genom att låta barnen använda den för att söka musik eller information. Man har också aktivt arbetat med QR koder. Barnen vet idag vad en QR-kod är d.v.s. de vet att bakom en QR-kod döljer sig något. Sånger, avsnitt med Barr och Pinne och sagor med QR koder sitter uppe på väggarna vilket gör att barnen själva kan scanna

in den sång, saga eller avsnitt de vill höra. Barnen har också hittat QR koder i tidningar som de scannar av för att ta del av informationen som döljer sig bakom. Det här främjar barnens eget informations och kunskapssökande på ett lekfullt sätt.

Personalen ser också att flera av de yngsta barnen både kan, vill och undersöker/provar sig fram med hjälp av vår lärplatta. De ser att de yngre barnen utvecklar en god "öga, - hand-koordination". Man har gjort de stora träkuber man har på avdelningarna till "upplevelsekub", där barnen kan få uppleva natur, olika miljöer, årstider, föremål och kulturer med hjälp av projicerade bilder som förstärker barnets upplevelse. Barnen har också till viss del använt lärplattan till egna dokumentationer där de har satt ord på sitt eget lärande när de beskriver vad de tar kort på och dokumenterar. Pedagogerna ser att detta är ett utvecklingsområde då det finns för få lärplattor tillgängliga för barnen. Mobiltelefoner som kan användas som ett dokumentationsverktyg har köpts in till varje avdelning men vi ser även att fler lärplattor är en förutsättning för mer tillgänglighet. Vi har under 17/18 arbetat övergripande med IKT genom workshop i utvecklingsgruppen där vi fokuserat på det kollegiala lärandet i vårt eget förskoleområde samt haft en studiedag med föreläsning om "Digital kompetens i förskolan". Vi ser att det finns ett fortsatt behov av utveckling inom IKT där digitalisering är ett område. IKT ska bli ett naturligt verktyg i undervisningen för både personal och barn i verksamheten.

I arbetet med estetiska uttryck visar utfallet från personalenkäten en lägre siffra i år. Detta resultat var något förvånande med tanke på att Äventyrspedagogiken är en bra grund för utövande av de estetiska ämnena.

I dialog med arbetslaget är en förklaring att man blivit mer kritisk till sitt arbetssätt där man ser att man inte tagit till vara på möjligheten att följa upp t.ex. de tillfällen kommunen haft med skapande förskola. Skapande förskola fortsätter även detta läsår vilket ger möjlighet till kompetensutveckling inom drama, sång, teater och litteratur. Däremot behöver en dialog

ske i arbetslagen vid reflektionen vilken samsyn man har kring målen för de estetiska ämnena.

De estetiska uttrycken ska vara en del i de projekt/teman som förskolan arbetar med och vävas in i Äventyrspedagogiken. Upplevelsen får inte vara att man arbetar med olika spår där enbart Skapande förskola ska stå för de estetiska delarna.

Strategier

a) Utveckla barns lärande för hållbar utveckling

b) Utveckla barns förmåga till svenska språket och andra modersmål.

c) Utveckla barns förmåga kring IKT

d) Utveckla barns förmåga med estetiska uttryck.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla lärande för hållbar utveckling		
1. Undervisa barnen om återanvändning och kompostering.	Pedagoger	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Utveckla barns förmåga till svenska språket och andra modersmål.		
1. Göra ny skattning i BRUK 3.6 för att hitta nya fokusområden.	Förskolechef och pedagoger	Hösten 2018
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum

c) Utveckla barns förmåga kring IKT		
1. Göra lärplattan mer tillgänglig i barngruppen för interaktion mellan barnen.	Pedagoger	Pågående under läsåret
2. Låta barnen använda lärplattan för egna dokumentationer.	Pedagoger	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
d) Utveckla barns förmåga med estetiska uttryck.		
1. Genom att utveckla arbetet utifrån Skapande förskola som pågår under hösten 2018.	Pedagoger	Pågående under läsåret
2. Tydliggöra målen för de estetiska ämnena i profileringen.	Pedagoger och förskolechef	Reflektioner under läsåret

9. Barns inflytande

Varje pedagog har ansvar för ett antal barn där de ska ta tillvara varje barns görande, intresse och nyfikenhet som vidare ska ligga till grund för utvecklingen av miljöer och det pedagogiska arbetet. Detta dokumenteras i dokumentet "Barnet gör" och tas sedan med i reflektioner i arbetslaget, där man i ett reflektionsprotokoll dokumenterar hur man ska arbeta vidare mot målen för hela barngruppen. Barnen är också delaktiga i arbetet med vår likabehandlingsplan, genom intervjuer som ingår i kartläggningen tillsammans med personalens observationer, reflektioner och brukarenkät till vårdnadshavarna.

Genom Äventyrspedagogiken har pedagogerna på Sandtaget under läsåret arbetat mer inriktat mot verksamhetsmålen inom Hållbar utveckling. Delmålen för läsåret 17/18 har varit källsortering, återvinning, kompostering och lärande miljöer

inne och ute. Pedagogernas observationer på hur barnens kunnande har förändrats ligger till grund för hur man utvecklat arbetet med övningarna.

En del barn vill inte vara ledare i övningarna och andra vill se hur banorna fungerar innan man vill pröva. På så sätt har barnens tankar och agerande haft påverkan på den fortsatta utvecklingen av arbetet kring utformningen av banorna.

I utfall från vårdnadshavare var det en marginell minskning när det gäller frågan kring barns bestämmande i förskolan. Detta gjorde att vi hade frågan om barns inflytande i förskolan uppe till dialog i utvecklingsgruppen. I läroplanen för förskolan betonas att all form av utvärdering i förskolan ska utgå från barnperspektiv och att barns röster tydligt ska lyftas fram. De ska också vara delaktiga i och ha inflytande över såväl dokumentation som utvärderingar. Det finns en osäkerhet i förskolan hur arbetet med barns inflytande ska genomföras i verksamheten. Miljöns utformning och vilka teman som ska startas utgår från verksamhetens uppsatta mål och personalens observationer av barnens lek, intresse och nyfikenhet. Frågan är om barnen är medvetna om sitt inflytande i verksamheten? Tar personalen vara på barnens förkunskaper innan man startar ett projekt/tema eller utgår man från vad personalen tror att barnen kan? Hur kan barnen vara med att påverka sitt eget lärande? Under läsåret 17/18 påbörjades ett arbete att synliggöra inflytande för barnen. Då verksamheten varit fokuserad på att arbeta med förändringar av lärmiljöerna har personalen inte hunnit med att göra den skattning i BRUK 2.5 "Barns delaktighet, inflytande och ansvarskänsla" som var tänkt att göras. Skattningen blir en kartläggning för verksamheten att utgå ifrån. Denna skattning ska göras under hösten. Vi behöver också fortsätta dialoger i arbetslaget hur vi kan konkretisera inflytandet för barnen.

Något bättre resultat i enkäten för vårdnadshavare gällande upplevelsen av att barnen blir sedda och hörda innebär att arbetet med att stärka barnens självkänsla genom kamratbanor, äventyr utifrån barnens intressen, intervjuer med barnen och föräldraråd har förstärkt vårdnadshavarnas

upplevelse av att barnen lyssnas på. Dessa aktiviteter är inarbetade i verksamheten.

Strategier

a) Säkra barns inflytande.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Säkra barns inflytande		
1. Göra en självskattning i BRUK 2.5 på varje avdelning för att få en nulägesbild i verksamheten.	Pedagoger	Hösten 2018
2. I reflektioner i arbetslaget ta upp på vilket sätt vi kan konkretisera inflytande för barnen.	Förskolechef och pedagoger	Pågående under läsåret

10. Övergång och samverkan

Samarbetet med förskoleklass har resulterat i ett årshjul där vi gemensamt planerat in aktiviteter som ska genomföras under läsåret. Årshjulet för samarbetet i övergångar har även utvärderats och revidering till kommande läsår har gjorts. Vi har även fått positiv återkoppling från föräldrar via föräldraråden att de upplever en stor förbättring kring arbetet med övergångar.

Vi har haft möten på Centralskolan där förskollärare från förskola och förskoleklass har delgett varandras läroplaner i samtalsgrupper. Personal från fritidshemmet har också deltagit. Besök i varandras verksamheter har skett där man tittat på hur läroplanerna omsätts i praktiken. Förskolan har varit och hälsat på och ätit i matsalen under våren.

På grund av att barn värnar om sina relationer med varandra och övergångar mellan skolformer innebär stora påfrestningar och det krävs energi för att skapa nya gemenskaper så är det

förskolans personal som ger förslag på gruppammansättningar inför förskoleklass.

Förskolans personal vet vilka kamratrelationer som finns och kan ge en bättre möjlighet för barnen att känna trygghet inför övergången till skolan.

Vikten av att det sker en kontinuitet i utbildningssammanhang för barnen leder till att analysen kring övergångar blir att nästa steg är att titta på om besöken genererat i att pedagogerna har tagit del av varandras undervisningspraktik? Lär man av varandra?

Efter vårens överlämningsamtal gjorde vi också den reflektionen ihop med pedagogerna att det behövs ett tydliggörande kring vilken information som ska lämnas över till förskoleklass. Förskolechefer tillsammans med rektor ser också ett behov av tydlighet kring det övergripande överlämnandet.

Strategier

- a) Utveckla samsyn kring undervisningspraktik.
- b) Utveckla överlämningar mellan pedagoger när barn ska börja förskoleklass.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla samsyn kring undervisningspraktik		
1. Möten på Centralskolan mellan förskola, förskoleklass och fritidshem där vi följer upp hur vi arbetar med undervisning i våra olika skolformer. Har vi lärt av varandra?	Förskollärare, förskolechef och rektor på Centralskolan	September 2018
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Utveckla överlämningar mellan pedagoger när barn ska börja i förskoleklass.		

1. Ta fram en strategi tillsammans med rektor på Centralskolan och EHT.	Rektor och förskolechef	Hösten 2018

11. Uppföljning, utvärdering och utveckling

För att säkerställa att vi ser varje enskilt barn antecknar pedagogerna i dokumentet "Barnet gör". I detta dokument framgår hur barnet utvecklar sina förmågor inom trivsel/socialt samspel, barnets lärprocesser och lärstrategier samt barnets intresse och nyfikenhetsfrågor. Utifrån dessa ramar ska pedagogerna i nästa steg dokumentera hur man kopplar barnet till verksamheten. I den gemensamma reflektionen i arbetslaget dokumenterar man i ett reflektionsprotokoll hur man tänker utveckla arbetet på avdelningen. Barnens intressen ska ligga till grund för hur man utvecklar de målområden man satt upp för verksamheten.

Utifrån de dialoger vi haft under året både i Utvecklingsgruppen och i verksamheten ser vi ett behov av att fortsätta arbetet med att utveckla vissa dokument. Genom dokumentet "Hur blev det" har analysbilden blivit något bättre. I detta dokument tittar personalen utifrån tre olika nivåer. Barnnivå-Vilka förändringar ser man i barnens kunskaper? Undervisningsnivå- Vilken roll hade jag som pedagog? Organisationsnivå-Hur påverkade organisationen och rutinerna undervisningen? Dokumentet ger en samlad bild som redovisas till förskolechef vid två tillfällen under terminen. Ett fortsatt arbete med implementering av detta dokument måste fortgå där förskolechef behöver delta vid arbetslagets reflektioner.

Utvärdering av reflektionsprotokollet visar att personalen fortfarande tycker det är svårt att tydliggöra barns förkunskaper. Personalen tycker överlag att protokollet inte är lätt att använda för att beskriva arbetet. Det finns ett behov av att revidera det befintliga reflektionsprotokollet för att lättare ge svar på de didaktiska frågorna Var-Vart-Hur-Varför och Vad hände. Det måste bli en självklar del av analysarbetet. Detta

arbete ska starta i utvecklingsgruppen tillsammans med förskolechef under hösten.

Förskolechefen har gjort en samlad bedömning av verksamheten genom det övergripande dokument "Hur blev det" och en utvärdering i SAMSA, SKL:s bedömningsmall i syfte att bedöma, synliggöra, jämföra och främja kvalitet i förskolan. Kvalitetsbedömningen sker för tre områden; språkutvecklande arbetssätt, matematikutvecklande arbetssätt och systematiskt kvalitetsarbete. Det är en utvärdering som delgivits huvudmannen under våren och som ska ingå i det systematiska årshjulet. Direktiv från huvudmannen när i tid detta ska lämnas in behöver bli tydliggjort.

Kvalitetsbedömningen i SAMSA visade ett ganska likvärdigt resultat i de olika områdena mellan avdelningarna på Sandtaget. Lite högre resultat för matematikutvecklande arbetssätt och systematiskt kvalitetsarbete än övriga förskolor i kommunen. Här har arbetet med profileringen i Äventyrspedagogik en stor betydelse då hela förskolan arbetar med kamratövningar, kamratbanor och äventyrsbanor där matematiskt tänkande och matematiska begrepp vävs in på ett lekfullt sätt. Det görs gemensam utvärdering och fortsatt planering mellan avdelningarna av de övergripande målen för Sandtaget vilket främjar det systematiska arbetet. Skillnaderna mellan förskolor och avdelningar i kommunen kommer att följas upp vid kommande verksamhetsbesök från Barn och utbildningsförvaltningen. Bedömningarna behöver också kvalitetssäkras mellan förskolor för att skapa likvärdighet.

Som ett led i den 3-åriga satsning som Barn och utbildningsförvaltningen startar till hösten, #Tillsammans-med barnets/elevens lärande i fokus, där det kollegiala lärandet är en av stöttepelarna måste vi se över hur vi i verksamheten kan hitta former för tvärgrupper i arbetslagen och möjligheter till verksamhetsbesök hos varandra på de olika enheterna. Detta för att få förståelse för varandra, delge olika arbetssätt, lära av varandra så vi tillsammans kan göra en förändring i verksamheten som gynnar barnen.

Strategier

a) Utveckla dokumentation kring barns förkunskaper och förändrade kunnande

b) Utveckla det kollegiala lärandet

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla dokumentation kring barns förkunskaper och förändrade kunnande		
1. Förskolechef deltar vid reflektioner i arbetslagen för implementering av analysdokument "Hur blev det" där barns förändrade kunnande ska tydliggöras.	Förskolechef och pedagoger	Läsåret 18/19
2. Utvecklingsgruppen ska tillsammans med förskolechef revidera reflektionsprotokollet där barns förkunskaper ska tydliggöras.	Förskolechef och utvecklingsgrupp	Läsåret 18/19
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Utveckla det kollegiala lärandet		
1. Tvärgrupper på enheten vid vissa reflektionstillfällen.	Förskolechef och pedagoger	Läsåret 18/19
2. Studiebesök på andra enheter	Förskolechef	Läsåret 18/19

12. Förskolechefens ansvar

Under 17/18 har arbetet fokuserat mycket på att utveckla våra befintliga dokument för dokumentation av verksamheten samt att ta fram ett övergripande dokument för att delge huvudmannen en samlad bild av verksamheten. Här ser vi att vi lyckats till viss del. Det övergripande dokumentet är skapat men behöver fortsatt implementeras av förskolechef på reflektionsmöten i arbetslaget så dokumentet blir en naturlig del i analysarbetet där barns förändrade kunnande ska beskrivas. Reflektionsprotokollet som arbetslaget använder i utvecklingen av verksamheten behöver revideras då det framkommit att barns förkunskaper inte är tillräckligt tydliggjorda. Förskolechef behöver i högre utsträckning delta vid reflektioner för att möta pedagogernas frågor och även utöka verksamhetsbesöken för att kunna relatera till verksamheten i dokumentationen ihop med arbetslagen.

Det föräldraråd som skapats på Sandtagets förskola fungerar bra och vi har ett möte/termin. Synpunkter från övriga vårdnadshavare hämtas in i förväg för att sedan lyftas till diskussion i föräldrarådet. Förskolechef ansvarar för kallelse, dagordning och att minnesanteckningar skickas ut till alla vårdnadshavare.

På centrala förskoleområdet har vi skapat en gemensam årsplan där det framgår vad som ska göras och när det ska göras under året. Årsplanen har utformats tillsammans med förskolechefen och pedagogerna i verksamheten. Årsplanen är ett sätt att möta förskolans uppdrag genom en tydlig organisation där alla pedagoger är delaktiga. Det finns en årsplan för det pedagogiska arbetet med barnen och en årsplan för det övergripande systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet med den pedagogiska årsplanen är att se, följa och leda barngruppens process så att alla barn blir delaktiga.

Årsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet visar när olika möten ligger fördelat under året som t.ex., planeringsdagar, utvecklingsmöten, personalmöte, APT m.m.

Denna årsplan har förtydligats genom att det är inskrivet när i tid verksamheten ska göra en Mitterminsanalys ihop med förskolechef och när i tid förskolechef vill ha in det övergripande analysdokumentet för terminen från verksamheten.

Under läsåret 17/18 riktades kompetensutvecklingen mot IKT då det identifierades som ett kompetensbehov. Gemensamma riktlinjer och strävansmål för både pedagoger som barn är skrivna men bör följas upp och uppdateras. Detta behöver göras i såväl utvecklingsgruppen som i arbetslagen. Det kollegiala lärandet inom IKT genom workshops på utvecklingsgruppen genomfördes vid några tillfällen men hur stor effekt det hade ute i verksamheten är osäkert. Vi behöver göra andra former för att nå ut med det kollegiala lärandet. Verksamhetsbesök där hela arbetslagen deltar kan vara en åtgärd. Studiedag med föreläsning inom IKT är genomförd. Grunden för digital kompetens i förskolan baserad på läroplanen lades. Här ser vi att en del av personalen måste få genomgång av baskunskapen för lärplattan. Nästa steg inom IKT är att vidareutveckla kunskapen så de digitala verktygen används naturligt ihop med barnen i verksamheten. Möjlighet finns att kontakta biblioteket på Alléskolan där vi kan få workshop inom digitalisering. Fler inköp av lärplattor har gjorts för att öka tillgängligheten.

Den kommande revideringen av läroplanen innehåller begreppen undervisning och utbildning. Under kommande läsår blir ett utvecklingsområde att tydliggöra och förankra dessa begrepp såväl i verksamheten som hos vårdnadshavarna. Boken "Att undervisa barn i förskolan" av Elisabet Doverborg, Niklas Pramling och Ingrid Pramling Samulesson har köpts in och delats ut till alla förskollärare för att användas som kompetensutveckling inom detta område i utvecklingsgruppen under läsåret 18/19. Ett tydliggörande av förskollärarnas ansvar för undervisningen behöver också

göras under läsåret då även denna punkt skrivs fram mer tydligt i den kommande revideringen av läroplanen.

En stor utmaning vi haft under läsåret 17/18 var den vikariebrist som fanns och fortfarande finns i kommunen. Utfallet i enkäten visar tydligt hur pedagogerna upplevt situationen. Vikariebristen har lyfts till Barn och utbildningsförvaltningen där man gjort stor satsning på annonsering till vikariebanken samt en förändring av tjänsten som vikarieförmedlare. Ny rekrytering till den tjänsten gjordes under våren 2018 och vi hoppas se effekterna av detta under kommande läsår.

Medarbetarenkäten visar att det finns ett utvecklingsområde för att identifiera vilken kompetensutveckling som personalen efterfrågar. Detta resultat stämmer inte överens med resultat från medarbetarsamtalen vilket gör att en analys av vad detta står för behöver göras av förskolechef ihop med personalen på APT och i medarbetarsamtalen under hösten 2018

Strategier

- a) Utveckla befintliga dokument så barns förkunskaper och förändrade kunskaper blir synligt.
- b) Tydliggöra begreppen undervisning och utbildning samt förskollärares ansvar för undervisningen.
- c) Utveckla personalens baskunskaper inom IKT.
- d) Identifiera kompetensutvecklingsbehovet kopplat till uppdraget

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla befintliga dokument så barns förkunskaper och förändrade kunskaper blir synligt.		

1. Implementering av dokumenten i såväl utvecklingsgrupp som i reflektioner ihop med arbetslagen så barns förändrade kunnande beskrivs.	Förskolechef	Läsåret 18/19
2. Revidering av reflektionsprotokoll för att synliggöra barns förkunskaper.	Förskolechef och förskollärare	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Tydliggöra begreppen undervisning och utbildning samt förskollärarens ansvar för undervisningen.		
1. Bokcirkel i utvecklingsgruppen med boken "Att undervisa barn i förskolan". Tydliggöra förskollärarens ansvar.	Förskolechef och förskollärare	Läsåret 18/19
2. I reflektioner ihop med arbetslagen tydliggöra begreppen undervisning i förskolan.	Pedagoger ihop med förskolechef	Pågående under läsåret.
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
c) Utveckla personalens baskunskap inom IKT		
1. Genomgång av baskunskap för lärplattan	Förskolechef	September 2018
2. Uppdatera gemensamma riktlinjer och övergripande strävansmål för arbetet med IKT	Förskolechef	Hösten 2018
3. Kollegialt lärande inom IKT genom riktade studiebesök.	Förskolechef och pedagoger	Pågående under läsåret
4. Workshop inom digitalisering.	Förskolechef	Våren 2019
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum

d) Identifiera kompetensutvecklingsbehovet kopplat till uppdraget		
1. Identifiera enhetens samlade kompetensutvecklingsbehov mot uppdraget under APT och medarbetarsamtal.	Förskolechef	Hösten 2018